

La Sofia:

al IV-lea Festival Internațional de Teatru T.V.

Sofia, 12 mai 1974, ora 11. În sala de festivități de la Radio are loc deschiderea oficială a celui de al IV-lea Festival Internațional de Teatru TV. Președintele Comitetului de Radio și Televiziune anunță componența celor două jurii — internațional și al Interviziunii — printre membrii căruia mă număr.

A doua zi, la ora 10, are loc întâlnirea juriilor. O oră mai târziu, la Grand Hotel Balkan, în Sala de Consiliu de la etajul 11, special amenajată, juriile își încep activitatea. Pe masă, între stegulețele celor 16 țări participante, printre care și cel al României, sînt instalate două televizoare pentru filmele color și două pentru cele alb-negru. Traducerea este asigurată la căști, prin aparate poliglot, în limbile oficiale, menționate în Statutul Festivalului — rusă, germană, franceză și engleză. Seria spectacolelor este deschisă de o realizare color a televiziunii pragheze după piesa fraților Karel și Josef Čapek, *Viața insectelor*, prezentată hors concours. În comparație cu versiunea scenică a acestei comedii amare pe care o văzusem la București, în interpretarea Teatrului Național din Praga, versiunea TV, semnată de Jan Matejovskî amintește de *Satiricon*-ul lui Fellini.

Primul spectacol din concurs, realizat color, este prezentat în dimineața următoare, la ora 9: *Povestea muntelui spînzuraților* (R.D.G.), o oarecare comedioară contemporană cu doi îndrăgostiți toamnăteci — un mecanic și o bucătăreasă — scrisă de Joachim Nowotny și regizată de Jurij Kramer.

În aceeași dimineață, la ora 11, Televiziunea din Bratislava prezintă spectacolul *În spatele frontului*, al cărui scenariu este elaborat de Ivan Stadtrucker după piesa Verei Marcovici, *Zatureška*. Acțiunea se petrece în timpul ocupației fasciste. Decor unic: camera unei învățătoare. Atmosferă tensionată cu pricepere de regizoarea Marta Gogalova. Decupaj ferm, cu tăieturi precise. Prim-planuri expresive. Actorii — patru la număr — foarte buni.

Nu, războiului, pentru pace! — este titlul manifest al spectacolului color finlandez pre-

zentat după-amiaza, la ora 16. Autorii scenariului — Timo Bergholm, Hannu Kahakorpi și Raïmo Hartzell — au plasat acțiunea în anii 1940—41, după terminarea războiului sovieto-finlandez, aducînd în prim-plan un moment din lupta forțelor progresiste din Finlanda pentru consolidarea prieteniei cu U.R.S.S. Spectacolul semnat de Timo Bergholm și Bo-Erik Mannerström constituie o condamnare vehementă a războiului, a fascismului, lansînd un vibrant apel pentru pace.

În zilele următoare: un spectacol color de excepție, o autentică lecție de teatru TV, al televiziunii suedeze: *Documentele secrete ale I.T.T.* Scenariul este scris special pentru televiziunea suedeză de către dramaturgul chilian Jorge Diaz în colaborare cu spaniolul Francisco J. Uriz, utilizînd în acest scop documentele secrete ale I.T.T., publicate în 1972 de ziaristul american Jack Anderson. Un desăvîrșit profesionist al regiei de televiziune, Staffan Ross, a dirijat exemplar o distribuție remarcabilă.

Televiziunea maghiară prezintă un film-scheci care reunește trei nuvele ale scriitorului Istvan Sabo, adaptate pentru micul ecran de Antal Janos, regia fiind asigurată de Tibor Horvat. Trei drame consumate în lumea satului contemporan, prilejuind întâlnirea cu un cunoscut actor de film — Antal Pager.

O baladă tragică, un imn închinat eroismului anonim este *Partidă pentru instrumente de lemn* (Polonia). Acțiunea spectacolului realizat de Stefan Szlachtycz după piesa lui Stanislaw Grochowiak se petrece în timpul ocupației hitleriste, principalul erou fiind un tăietor de lemne.

Spectacolul algerian *Incarnada* e realizat de Ait Chait El Mehdaoui Ismail. Scenariul, scris de Azdin Medubi după piesa scriitorului francez Gabriel Audisio, *Victoria morții*, evocă un episod petrecut în Spania cucerită de comandantul militar roman, Scipio Africanul, în timpul celui de al doilea război punic.

Al doilea spectacol hors concurs este prezentat de către televiziunea bulgară: *Mare autumnală* (scenariul — Liuben Stanev, re-

gia — Mladen Kiselov). O comedie de moravuri cu câțiva amici care, întâlnindu-se la mare, își desconfiră adevăratele caractere.

Scenariul spectacolului sovietic *Amintiri*, este semnat de dramaturgul Edward Razinski, autorul celor *101 pagini despre dragoste*. Realizat color de regizorul A. Proșkin după metoda flash-back-urilor, spectacolul are ca eroină centrală o tânără savantă specializată în oceanografie, al cărei caracter complicat îi creează nenumărate dificultăți în viața particulară. În rolul principal: Tatiana Doronina, protagonista filmului *Sora cea mare*.

Televiziunea bulgară prezintă în concurs un foarte bun spectacol color: *O femeie a trecut răspîntia*. Cuplul aleăuit din scenariul Anton Antonov-Tonicî și regizorul Asen Traianov și-a concentrat atenția pe o problematică contemporană extrem de interesantă, dominată de conflicte puternice, dezvăluind caractere dirze în confruntări decisive. Un actor excepțional în rolul principal: Gheorghî Gheorghiev-Deț.

Valea liniștită, semnat de regizoarea Marija Seme-Baricevič la televiziunea din Ljubljana este realizat după o piesă de Vinko Trinkaus și abordează problema țaranului legat puternic de pămînt.

Televiziunea Română prezintă în concurs spectacolul cu piesa *Femeia fericită* de Corneliu Leu, în regia lui Nicolae Motric.

19 mai 1974, ora 16. Jurile acordă premiile prin vot secret. La ora 19, în Sala de festivități de la Radio, are loc ceremonia finală de înmînare a premiilor. Spectacolului cu piesa *Femeia fericită* de Corneliu Leu, prezentat de Televiziunea Română, i se acordă Premiul Sfatului Popular al orașului Sofia pentru cea mai reușită temă contemporană.

Actuala ediție a Festivalului internațional de Teatru TV, de la Sofia a prilejuit — pe lângă interesul strict informativ, deosebit de neglijabil — o întâlnire cu adevărat creatoare a realizatorilor, contribuind substanțial la dezvoltarea cooperării internaționale de televiziune, la cunoașterea nemijlocită a progreselor obținute în domeniul dramaturgiei, regiei, scenografiei și operatoriei specifice genului.

Climatul de lucru s-a remarcat prin seriozitate. Atmosfera a fost sobră, dar destinsă. Spectacolele prezentate au demonstrat interesul nedisimulat pentru problemele contemporane, au confirmat preocuparea fiecărei țări participante de a aborda cu curaj, responsabil, angajat, teme actuale proprii etapei pe care o străbate omenirea în momentul actual.

Îmbucurător a fost refuzul ferm, generalizat, al tendințelor mondene, al snobismului, al elementelor extra-artistice de orice fel, epatante cu orice preț, al absurdului, al sofisticatului. Au fost aplaudate generos, în unanimitate, spectacolele simple și umane!

Palmaresul festivalului, rezultat corect al voturilor exprimate secret de către membrii juriilor, atestă — după opinia mea — ierarhizarea veridică a valorilor. Actuala ediție a însemnat încă o perspectivă asupra propriei realități a artei Teatrului TV.

Premiul I. — *O femeie a trecut răspîntia* (Bulgaria)

Premiul II. — *Documentele secrete ale I.T.T.* (Suedia)

Premiul III. — *Valea liniștită* (Ljubljana-Iugoslavia)

Premiul special al juriului — *Amintiri* (U.R.S.S.)

Premiul intervizionii — *Nu războiului, pentru pace!* (Finlanda)

Nae Cosmescu

Sofia, 12—22 mai 1974

